

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องความคิดเห็นของอาจารย์สทวิทยาลัยอีสานเหนือ เกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการให้การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถสรุปอภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน และสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์สทวิทยาลัยอีสานเหนือที่มีต่อสื่อมวลชนในการให้การศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรและทางสังคมกับการ เปิดรับสื่อมวลชนของอาจารย์ ตลอดจนสรุปและหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเสนอเนื้อหาของสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อท้องถิ่นให้เหมาะสม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากยิ่งขึ้น

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คืออาจารย์ที่สังกัดวิทยาลัยครูกลุ่มสทวิทยาลัยอีสานเหนือประจำปีการศึกษา 2531 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random Sampling) ได้อาจารย์ตอบแบบสอบถามจำนวน 250 คน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check - List) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และแบบคำถามเปิด (Open end) แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน ตอนที่ 1 เกี่ยวกับลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการให้การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน และตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อมวลชน แบบสอบถามได้ทดลองใช้กับอาจารย์ที่สทวิทยาลัยอีสานใต้บุรีรัมย์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ จำนวน 20 คน แล้วนำ

มาปรับปรุงก่อนใช้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าไคสแควร์ (Chi Square) เพื่อรายงานผลและทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ คือตัวแปรการเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภทจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรด้านเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ การงานและคณะวิชาที่สอนประจำ

ผลการวิจัยโดยสรุปมีดังนี้

1. อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 64.8) มีอายุระหว่าง 40-49 ปี วุฒิสถส่วนมากอยู่ในระดับปริญญาโท มีอายุราชการระหว่าง 11-20 ปี และส่วนมากจะเป็นอาจารย์ที่สอนประจำในคณะวิชามนุษยศาสตร์

2. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนในรอบเดือนที่ผ่านมา พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เปิดรับชมโทรทัศน์บ่อยครั้งตั้งแต่ทุกวันลงมาถึง 4 วันต่อสัปดาห์ บ่อยรองลงมาคือการเปิดรับหนังสือพิมพ์ วิทยุ นิตยสาร วิทยุทัศน์และภาพยนตร์ตามลำดับ และการเปิดรับแต่ละครั้งส่วนมากนานมากกว่า 30 นาทีขึ้นไป อาจารย์ส่วนมากเปิดรับวิทยุทัศน์น้อยมากคือต่ำกว่าสัปดาห์ละครั้ง ส่วนภาพยนตร์เป็นสื่อที่อาจารย์ (ร้อยละ 71.2) ไม่เคยเปิดรับเลย อาจารย์ส่วนใหญ่สนใจเปิดรับรายการข่าวจากทั้งวิทยุและโทรทัศน์ ส่วนเนื้อหาในหนังสือพิมพ์และนิตยสารก็นิยมอ่านข่าวการเมือง. ประเภทของภาพยนตร์และวิทยุทัศน์ที่ดูมากได้แก่ภาพยนตร์ฝรั่ง จีน และภาพยนตร์ไทยตามลำดับ แต่ก็รับชมน้อยมาก

3. ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการให้การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทบาทของสื่อมวลชนทั้ง 6 ชนิดอันได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุทัศน์และภาพยนตร์ในด้านต่าง ๆ 9 ประการ คือ ด้านโภชนาการ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการให้ความรู้เรื่องความปลอดภัย ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการวางแผนครอบครัว ด้านการสร้างควมสามัคคี ด้านการพัฒนาจิตใจและด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมนั้น พบว่าสื่อประเภทโทรทัศน์มีบทบาทในการให้ศึกษาด้านต่าง ๆ เป็นอันดับ 1 ทั้ง 9 ประการดังกล่าว รองลงมาได้แก่วิทยุ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ส่วนสื่อมวลชนที่อาจารย์มีความเห็นว่ายังมีบทบาทต่ำมาก หรือแทบจะไม่มีบทบาทเลย คือวิทยุทัศน์และภาพยนตร์

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่เกี่ยวกับสื่อมวลชน

อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาของวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์คือการโฆษณามากเกินไป นิตยสารมีราคาสูงเกินไป ส่วนวิดิทัศน์และภาพยนตร์นั้น อาจารย์เห็นว่ามียุทธศาสตร์เพื่อการศึกษาน้อยเกินไป อาจารย์ส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิทยุว่า ควรจะจำกัดและควบคุมการโฆษณาให้เหมาะสมกว่านี้ อีกทั้งเสนอให้วิทยุกระจายเสียงเพิ่มรายการที่ส่งเสริมความรู้แก่ประชาชนรวมทั้งปรับปรุงการเสนอข่าวและรายการอื่น ๆ อีกด้วย ในด้านโทรทัศน์ อาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการให้ปรับปรุงรายการพัฒนาอาชีพ การเสนอข่าวและการให้ความรู้ทั่ว ๆ ไป รวมทั้งมีความเห็นว่าการจำกัดการโฆษณาและรายการละครโทรทัศน์ให้น้อยลง ด้านหนังสือพิมพ์เห็นว่าควรปรับปรุงการเสนอข่าวให้ตรงกับความเป็นจริงขึ้น และควรปรับปรุงเนื้อหาที่ให้ความรู้ทั่ว ๆ ไปด้วย เกี่ยวกับสื่อมวลชนประเภทนิตยสารนั้นอาจารย์เห็นว่า เป็นสื่อมวลชนที่มีราคาสูงเกินไป ฉะนั้นจึงเสนอแนะให้ลดราคานิตยสารลงอีก รวมทั้งให้มีการปรับปรุงเนื้อหาของข่าวและจำกัดการโฆษณาให้มีความเหมาะสมกว่านี้ ด้านวิดิทัศน์อาจารย์เสนอแนะให้ฝ่ายรัฐบาลควบคุมอย่างเคร่งครัด อีกทั้งควรมุ่งสร้างเนื้อหาที่เป็นการสร้างสรรคเพิ่มขึ้นโดยคำนึงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีไทยด้วย ส่วนภาพยนตร์อาจารย์ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรผลิตภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาสาระให้ความรู้เพิ่มขึ้นอีก รวมทั้งเนื้อหาสาระด้านการสร้างสรรค์ ควรจำกัดภาพยนตร์ประเภทอาชญากรรมให้น้อยลง และรัฐควรควบคุมภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาทางเพศอย่างเคร่งครัดด้วย

เกี่ยวกับสื่อมวลชนในท้องถิ่น อาจารย์มีความคิดเห็นว่า วิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ ควรเสนอเนื้อหาสาระ ให้ความรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ของท้องถิ่น การแก้ปัญหาจากภาวะทุพโภชนาการ การรักษาสุขภาพอนามัย ตลอดจนการให้ความรู้ด้านกฎหมาย ชาวบ้าน ความเคลื่อนไหวของราคาผลผลิตของพืช หรือผลผลิตของท้องถิ่น รวมทั้งการเสนอข่าวคราวความเคลื่อนไหวในเหตุการณ์ต่าง ๆ ของท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

5. ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่การงานและคณะวิชาที่สอน

5.1 เพศเป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายถึงการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ได้ดีที่สุด เมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับหนังสือพิมพ์

ในระดับนัยสำคัญที่ .01 กล่าวคืออาจารย์ชายมีความสนใจอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าอาจารย์หญิง ส่วนเพศกับการเปิดรับวิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร วิดีทัศน์ และภาพยนตร์ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 อายุมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชนประเภท โทรทัศน์และภาพยนตร์ในระดับนัยสำคัญที่ .01 ส่วนอายุกับการเปิดรับวิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวีดิทัศน์ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

5.3 วุฒิทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทวิทยุและหนังสือพิมพ์ในระดับนัยสำคัญที่ .01 ส่วนวุฒิทางการศึกษากับการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ นิตยสาร วิดีทัศน์และภาพยนตร์ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.4 ตำแหน่งหน้าที่การงานมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชนประเภท วิดีทัศน์และภาพยนตร์ในระดับนัยสำคัญที่ .01 กล่าวคืออาจารย์ผู้มีตำแหน่งหน้าที่ทางการบริหารสนใจเปิดรับสื่อวีดิทัศน์ และภาพยนตร์น้อยกว่าอาจารย์ผู้สอน ส่วนตำแหน่งหน้าที่การงานกับการเปิดรับสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.5 คณะวิชาที่สอนมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ในระดับนัยสำคัญที่ .01 กล่าวคือ อาจารย์ประจำคณะวิชาครุศาสตร์มีความสนใจอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าอาจารย์ที่ประจำคณะวิชาอื่น ๆ ส่วนคณะวิชาที่สอนของอาจารย์กับการเปิดรับสื่อวิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร วิดีทัศน์และภาพยนตร์ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. การเปิดรับสื่อของอาจารย์ส่วนใหญ่จะ เปิดรับชมโทรทัศน์มากกว่าสื่อมวลชนชนิดอื่น ๆ โทรทัศน์ เป็นสื่อที่ชกจูงใจให้คล้อยตามได้ง่ายกว่าสื่ออื่น เพราะให้ทั้งภาพและเสียงพร้อมความเคลื่อนไหวเหมือนจริง โดยเฉพาะปัจจุบันโทรทัศน์ถ่ายทอดไปได้กว้างไกล รวดเร็ว เนื่องจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ก้าวไกล เช่น การถ่ายทอดผ่านดาวเทียม สื่อที่อาจารย์นิยมรองลงมาเป็นหนังสือพิมพ์ ซึ่งโดยปกติอาจารย์ทั่วไปมักมีพฤติกรรมการอ่าน เป็นประจำสม่ำเสมออยู่แล้ว ถัดมาเป็นวิทยุกระจายเสียง ซึ่งเป็นสื่อที่สะดวกในการเปิดรับมากที่สุดโดยให้

ความบันเทิง เป็นส่วนใหญ่ นิตยสาร เป็นสื่อที่อาจารย์นิยมอ่านในลำดับต่อมาและส่วนใหญ่นิยมอ่านนิตยสารการเมือง ส่วนวีดิทัศน์และภาพยนตร์นั้นอาจารย์ส่วนใหญ่เปิดรับชมน้อยมาก อาจเนื่องจากความไม่สะดวกในการเปิดรับ และต้องใช้เวลาในการเปิดรับในช่วงค่อนข้างยาวนาน

จะเห็นได้ว่าเนื้อหาสาระในการที่อาจารย์ส่วนใหญ่เปิดรับชม อ่าน หรือฟังนั้น จะเป็นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับข่าวเป็นส่วนมาก เพราะอาจารย์มักจะสนใจข่าวสารความเคลื่อนไหวบ้านเมือง เพื่อให้ทันสมัยและทันเหตุการณ์อยู่เสมอ อีกทั้งการทำหน้าที่เป็นผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ เพื่อจะถ่ายทอดให้นักศึกษาได้รับข่าวสารทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ

2. บทบาทของสื่อทั้ง 9 ประการในความเห็นของอาจารย์

อาจารย์ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า สื่อประเภทโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีบทบาทในการให้การศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ เป็นอันดับ 1 รองลงมาคือวิทยุและหนังสือพิมพ์ โดยมีบทบาทด้านต่าง ๆ ทั้ง 9 ประการดังนี้ บทบาทในการให้ข่าวสารความรู้เรื่องอาหารการกินที่เหมาะสมแก่ประชาชน การให้ข่าวสารความรู้เรื่องที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม การให้ข่าวสารความรู้เรื่องสุขภาพอนามัย การให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ให้ความรู้เรื่องการประกอบอาชีพทำมาหากิน ให้ความรู้ด้านการรู้จักวางแผนครอบครัว การช่วยเสริมสร้างความร่วมมือสมัครสมานสามัคคีให้เกิดขึ้นในกลุ่มประชาชน ส่งเสริมพัฒนาจิตใจ คุณธรรมและศีลธรรมรวมทั้งการให้ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นอีกด้วย

ความเห็นของอาจารย์ตอบบทบาทสื่อมวลชนดังกล่าวนี้ใกล้เคียงกับผลการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2524 : 69 - 70) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนต่อการศึกษาของชาวบ้านโดยมีกลุ่มตัวอย่างจาก 14 จังหวัดของทุกภาคในประเทศไทย พบว่าสื่อทั้ง 5 ประเภทคือวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และภาพยนตร์มีค่าความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ วิทยุเป็นสื่อที่มีค่าความสำคัญมากที่สุด โดยมีค่าความสำคัญมากกว่าโทรทัศน์ โทรทัศน์มีค่าความสำคัญมากกว่าหนังสือพิมพ์และนิตยสาร หนังสือพิมพ์และนิตยสารมีค่าความสำคัญมากกว่าภาพยนตร์ (หนังสือพิมพ์และนิตยสารไม่มีความแตกต่างกัน) นอกจากนี้ จากผลการสำรวจการใช้สื่อมวลชนในชนบททั่วประเทศ ปี 2527 ของศิริชัย สิริภายะ (2531 : 9) พบว่าวิทยุเป็นสื่อมวลชนในชนบทที่มีผู้เปิดรับ

มากที่สุด แต่อัตราของการเปิดรับโทรทัศน์ในชนบทกำลังเพิ่มขึ้น ทำให้คาดว่าในไม่ช้าโทรทัศน์จะมีบทบาทแทนที่วิทยุ

จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยที่ผ่านมา สื่อบริการวิทยุได้ชื่อว่ามีความสำคัญอยู่ในอันดับ 1 แต่ปัจจุบันสื่อโทรทัศน์ได้มีบทบาทในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัดเจน

3. การทดสอบสมมุติฐาน การเปิดรับสื่อมวลชนขึ้นอยู่กับเพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่การงานและคณะวิชาที่สอน

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์เพศชายมีความสนใจสื่อหนังสือพิมพ์มากกว่าอาจารย์หญิงคงเป็นเพราะเพศชายมีความสนใจข่าวการเมืองและทั่ว ๆ ไปมากกว่าอาจารย์หญิง ฉะนั้นจึงมักติดตามอ่านข่าวเป็นประจำมากกว่า สำหรับอายุอาจารย์ในกลุ่มอายุ 30 - 39 ปี ให้ความสนใจชมโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ สอดคล้องกับผลวิจัยของสมศรี วงศ์ลิโรจน์กุลที่พบว่าอายุกลุ่มเป้าหมาย 30 - 39 ปี จะเปิดรับสารมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ ส่วนวุฒิต่างการศึกษาของอาจารย์ในระดับปริญญาโทจะสนใจอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสารมากกว่าระดับการศึกษาอื่น ๆ นั้น อาจถือว่าเป็นพฤติกรรมโดยทั่วไปของผู้มีการศึกษาในระดับสูงและมีหน้าที่สอนนักศึกษา สำหรับอาจารย์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ในการบริหาร จะให้ความสนใจชมภาพยนตร์น้อยนั้นอาจเนื่องจากการไม่มีเวลาและภาระหน้าที่ ส่วนอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ที่สนใจเปิดรับหนังสือพิมพ์มากกว่าอาจารย์คณะวิชาอื่น ๆ นั้นก็เช่นกันอาจเป็นเพราะว่าหน้าที่ในการสอนการไม่รู้และการเปิดโลกทัศน์ที่กว้างตามลักษณะของครูบาอาจารย์ทั่วไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์และอภิปรายผลถึงความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือดังกล่าวแล้ว สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ในฐานะผู้ให้การศึกษาในระบบ

1.1 อาจารย์ควรเป็นผู้ชี้แนะสื่อมวลชนท้องถิ่นให้มีการพัฒนาคุณภาพด้านเนื้อหาให้เหมาะสมกับท้องถิ่น เช่น การส่งเสริมเพื่อพัฒนาอาชีพความรู้เรื่องโภชนาการ ความรู้ด้าน

สุขภาพอนามัย ราคาผลผลิตทางการเกษตร, กลไกกรรมในท้องถิ่น เป็นต้น

1.2 อาจารย์ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิควรมีบทบาท เป็นผู้นำความคิดเห็นร่วมกับ สื่อมวลชนท้องถิ่น เช่นการเขียนบทความ เพื่อให้ความรู้และชักจูงใจประชาชนในท้องถิ่น เพื่อ การพัฒนา จัดทำรายการวิทยุ-โทรทัศน์ โดยคำนึงถึง เนื้อหาด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ในท้องถิ่น

1.3 อาจารย์ควรรีเริ่มให้สถาบันการศึกษาผลิตสื่อท้องถิ่น โดยมุ่งเสนอ เนื้อหา สารเพื่อ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาต่างๆ แก่ประชาชนในท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับสื่อมวลชนในฐานะผู้ให้การศึกษาในระบบ

2.1 ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้รับผิดชอบต่อสื่อมวลชนทุกสาขา ทุกแขนงควรตระหนักถึง หน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะสื่อมวลชนของท้องถิ่นควรมีบทบาทในการให้ความรู้ เรื่องต่าง ๆ เช่นการเสนอข่าวเกี่ยวกับราคาสินค้า ราคาผลผลิตทางการเกษตรของท้องถิ่น การจัดทำรายการด้านการแนะนำอาชีพที่เหมาะสมกับฤดูกาลและ เหมาะสมกับลักษณะภูมิประเทศ ของท้องถิ่น ฯลฯ ให้มากยิ่งขึ้น

2.2 การจัดเนื้อหาสาระ รายการ ในสื่อมวลชนทุกชนิด ควรพิจารณาใน เนื้อหา ภาษาและรูปแบบ เพื่อให้ความเหมาะสมกับกลุ่ม เป้าหมายประชาชนในระดับท้องถิ่นให้ มากที่สุด

2.3 ควรมีการพัฒนา เนื้อหาของสื่อประเภทภาพยนตร์และวิทยุทัศน์ให้ เป็นประโยชน์ ต่อการศึกษาของชาวบ้านมากขึ้นกว่าปัจจุบัน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน

3.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนการใช้สื่อเพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้โดยให้ความสำคัญกับสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร เป็นพิเศษ เนื่องจากสามารถที่จะเข้าถึงประชาชนได้มากที่สุดและการส่งเสริมสื่ออื่น ๆ เช่น ภาพยนตร์และวิทยุทัศน์ให้มีบทบาทในการพัฒนามากขึ้นด้วย

3.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกับสื่อมวลชนในท้องถิ่น เกี่ยวกับการผลิต เนื้อหาสาระ ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน โดยหน่วยงานเป็นผู้สื่อข่าวสาร ให้กับสื่อมวลชนท้องถิ่น เพื่อจะนำออกเผยแพร่ต่อไปและอย่างสม่ำเสมอ

3.3 หน่วยงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตควรร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นในการสร้างสรรค์สื่อที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นและการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้น

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยทางนิเทศศาสตร์พัฒนาการในอนาคต

4.1 ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาสหวิทยาลัยกลุ่มอื่น ๆ ในแต่ละท้องถิ่นเกี่ยวกับบทบาทสื่อมวลชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน

4.2 ศึกษาลักษณะเนื้อหารายการวิทยุและโทรทัศน์ระดับท้องถิ่นว่ามีอิทธิพลหรือผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่นเพียงใดในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

4.3 ศึกษาสำรวจสื่อสิ่งพิมพ์ระดับท้องถิ่นในการเสนอเนื้อหาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนนั้น ๆ

4.4 สำรวจความคิดเห็นและความต้องการเนื้อหาและประเภทของข่าวสารของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย